οι εθνικές ιδέες γεννούν νεκροταφεία

ανοιχτή αντιπολεμική συνέλευση αναρχικών

Η παρούσα έκδοση τυπώθηκε τον Φεβρουάριο του 2023 σε 1.000 αντίτυπα. Αποτελεί την εισήγηση της Ανοιχτής Αντιπολεμικής Συνέλευσης Αναρχικών στην εκδήλωση που διοργάνωσε στις 10/2/2023 στην ΑΣΟΕΕ. Η ελεύθερη χρήση και αναπαραγωγή τμηματική ή ολική για τον κόσμο των αγώνων και της αλληλεγγύης είναι δεδομένη.

I

Η διαρκής πολεμική συνθήκη ως συνέπεια διακρατικών ανταγωνισμών: Το πολεμικό μέτωπο στην Ουκρανία

Από τη δεκαετία του 90' εως και σήμερα, αρκετά εδάφη της πρώην Σοβιετικής Ένωσης αποτελούν στόχο της διεύρυνσης του ΝΑΤΟ με απώτερο σκοπό την ενσωμάτωση των περιοχών αυτών στη Δύση (Τσεχία, Ουγγαρία, Πολωνία, Βουλγαρία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία και Κροατία είναι ήδη μέλη του ΝΑΤΟ). Ταυτόχρονα, η προσπάθεια απομάκρυνσης της Ουκρανίας από την επιρροή της Ρωσίας έχει φανεί τόσο από την στάση των ΗΠΑ όσο και της ΕΕ (π.χ. υποστήριξη της Δύσης προς το αυτοαποκαλούμενο φιλοδημοκρατικό κίνημα στην Ουκρανία, αρχής γενομένης από την Πορτοκαλί Επανάσταση το 2004). Στη διακήρυξη των ηγεσιών των χωρών-μελών της Συμμαχίας που συμμετείχαν στη σύνοδο του ΝΑΤΟ στο Βουκουρέστι (2008), εκτός των άλλων αναφέρεται ότι "το ΝΑΤΟ καλωσορίζει τις ευρωατλαντικές φιλοδοξίες της Ουκρανίας και της Γεωργίας για ένταξη στον Οργανισμό Βορειοατλαντικού Συμφώνου". Η Ρωσία αντέδρασε προσπαθώντας να καταστήσει σαφές ότι θα κάνει ότι μπορεί για να αποτρέψει την ένταξη της Γεωργίας και της Ουκρανίας στο ΝΑΤΟ. Στη συνέχεια θα ακολουθήσει ο πόλεμος της Ρωσίας στη Γεωργία τον Αύγουστο του 2008.

Η εκλεγμένη φιλορωσική ουκρανική κυβέρνηση (2010-2014) αρνείται να υπογράψει συμφωνία ένταξης και ελεύθερου εμπορίου με την Ευρωπαϊκή Ένωση το 2013. Από το Νοέμβριο του ίδιου έτους λαμβάνουν χώρα μαζικές διαδηλώσεις στο Κίεβο. Τον Φλεβάρη του 2014 οι συγκρούσεις μεταξύ αστυνομίας και διαδηλωτών κλιμακώνονται με επίκεντρο την πλατεία Μαϊντάν στο Κίεβο με δεκάδες νεκρούς. Οι συγκρούσεις επεκτείνονται σε περιοχές όπου υπάρχουν ρωσόφωνοι πληθυσμοί. Λίγες μέρες μετά, η Ρωσία εισβάλλει στρατιωτικά και προσαρτά μονομερώς την περιοχή της Κριμαίας, ενώ παράλληλα ξεκινά και ο πολυετής πόλεμος στο Ντονμπάς με προμετωπίδα ένοπλες εθνικιστικές ομάδες Ουκρανών Νεοναζί από την μία πλευρά και ρωσοφωνων αυτονομιστών από την άλλη. Η προσάρτηση αυτή έκανε την ΕΕ να προχωρήσει αφενός σε οικονομικές κυρώσεις εναντίον της Ρωσίας και αφετέρου σε οικονομικούς - εμπορικούς περιορισμούς εναντίον της Κριμαίας.

Η κορύφωση της ρωσο-ουκρανικής σύγκρουσης με τη συμμετοχή ΗΠΑ-ΕΕ-ΝΑΤΟ έρχεται 8 χρόνια μετά, στις 24 Φεβρουαρίου 2022, όταν το ρωσικό κράτος εισβάλλει στα ουκρανικά εδάφη. Η εισβολή αυτή εμφανίζεται ως διεξαγώμενη για την υπεράσπιση των ρωσόφωνων πληθυσμών στις περιοχές Ντανιέσκ και Λουγχάνσκ. Από τότε διανύουμε έναν πολύμηνο πόλεμο με αυξομειώσεις της έντασης τόσο με οικονομικούς όσο και στρατιωτικούς όρους.

Τα στρατιωτικά μέσα που χρησιμοποιούνται και τα περιστατικά που λαμβάνουν χώρα από τα αντιμαχόμενα στρατόπεδα συνθέτουν μια προσπάθεια κλιμάκωσης και επίδειξης στρατιωτικής υπεροχής. Ξεκινώντας από τους βομβαρδισμούς του Κιέβου, η εισβολή των Ρώσικων στρατευμάτων συνεχίζεται σε στρατηγικής σημασίας περιοχές (Τσερνίχιβ, Ντανιέτσκ, Λουγ-

χάνσκ, Κριμαία, Μαριούπολη κλπ) ανοίγωντας πολλαπλά μέτωπα με σκοπό τη δημιουργία μιας ευρείας κατεχόμενης περιοχής τόσο της ανατολικής όσο και της νότιας Ουκρανίας. Ως άμεση συνέπεια μεγάλος κομμάτι της Ουκρανικής κοινωνίας αρχίζει να εγκαταλείπει μαζικά τη χώρα με τον αριθμό των προσφύγων να ανέρχεται σε εκατομμύρια. Ακολουθεί η ολική επιστράτευση και απαγόρευση εξόδου από τη χώρα των Ουκρανών πολιτών με επιβολή στρατιωτικού νόμου.

Η αντεπίθεση των Ουκρανικών δυνάμεων με τη στρατιωτική βοήθεια χωρών της Δύσης, του ΝΑΤΟ και της ΕΕ δεν άργησε να έρθει οδηγώντας στην αναδίπλωση των ρωσικών στρατευμάτων στις αρχές Σεπτεμβρίου σε Χερσώνα και Χαρκοβο. Ακολουθεί διεξαγωγή δημοψηφίσματος και λαμβάνει χώρα μερική επιστράτευση στη Ρωσία. Φιλορώσοι διοργανώνουν τις διαδικασίες του δημοψηφίσματος στα κατεχόμενα ουκρανικά εδάφη (περιοχές Λουγκάνσκ, Ντονέτσκ, Ζαπορίζια και Χερσώνας), με αναμενόμενο αποτέλεσμα τα συντριπτικά ποσοστά υπέρ της ένωσης με τη Ρωσία. Η προσάρτηση αναγνωρίζεται μονομερώς με το ρωσικό κράτος να κάνει λόγο για δικαίωση της ιστορικής ενότητας και των πατριωτικών αγώνων. Η πυρηνική απειλή έρχεται στο προσκήνιο γι' αυτούς που θα αμφισβητήσουν τα "ρωσικά" εδάφη.

Λίγες μέρες νωρίτερα (21 Σεπτεμβρίου 2022) το Κρεμλίνο έχει διατάξει μερική επιστράτευση προσδοκώντας την ένταξη 300.000 εφέδρων για τις αυξημένες ανάγκες της νέας πολεμικής κατάστασης. Χιλιάδες Ρώσοι σπεύδουν να εγκαταλείψουν τη χώρα αρνούμενοι να γίνουν τα νέα υποψήφια θύματα της θηριωδίας του πολέμου των κυρίαρχων, ενώ οι διώξεις των αρνητών επιστράτευσης έχουν ήδη ξεκινήσει, με τους πρώτους διωκόμενους αρνητές να κρατούνται σε συνθήκες απομόνωσης.

Το δημοψήφισμα στις ουκρανικές περιοχές διαδέχονται οι εκρήξεις που προκάλεσαν διαρροές στους αγωγούς φυσικού αερίου Nord Stream 1 και 2. Ακολουθούν εικασίες, αντιμετάθεση ευθυνών και έμμεσες αλληλοκατηγορίες μεταξύ Δύσης και Ρωσίας για το ποιος κρύβεται πίσω από το σαμποτάζ. Με την Ουάσινγκτον να έχει ήδη επιβάλλει κυρώσεις στην εταιρεία που είναι υπεύθυνη για την κατασκευή του ρωσικού αγωγού φυσικού αερίου Nord Stream 2 ήδη από το Φεβρουάριο του 2022, οι εκρήξεις που προκάλεσαν τις διαρροές των αγωγών αποτέλεσαν μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για τις ΗΠΑ να κρατήσουν σε πολύ υψηλά επίπεδα τις τιμές του υγροποιημένου αερίου που παράγουν. Χαρακτηριστική είναι και η κριτική που έρχεται από τις χώρες τις ΕΕ δια στόματος Μακρόν ο οποίος κατηγόρησε τις ΗΠΑ για τις πολύ υψηλές τιμές του εξαγόμενου υγροποιημένου φυσικού αερίου στην Ευρώπη.

Και πριν προλάβουν να κοπάσουν οι αντιπαραθέσεις για το σαμποταζ στους αγωγούς Nord Stream, νέα δεδομένα και περαιτέρω κλιμάκωση επέφερε μια νέα έκρηξη (επίγεια αυτή τη φορά) στις 8 Οκτωβρίου 2022. Η έκρηξη καταστρέφει μέρος της γέφυρας της Κριμαίας που είχε εγκαινιαστεί από τον Πούτιν το 2018 και αποτελεί σύμβολο της ένωσης της Κριμαίας με τη Ρωσία. Τη νέα επικείμενη κλιμάκωση ήρθαν να επιβεβαιώσουν οι Ρώσοι απαντώντας με σωρεία πυραυλικών επιθέσεων σε Ουκρανικές περιοχές (Κίεβο, Ρίβνε, Λβιβ, Χμελνίτσκι, Πολτάβα, Χάρκοβο, Νικολάεβ κ.α.) με αποτέλεσμα δεκάδες νεκρών αμάχων και εκατοντάδων τραυματιών σύμφωνα με τα στοιχεία που έδωσε το Κίεβο. Το ουκρανικό κράτος κάνει έκκληση για οικονομική βοήθεια από τους διεθνείς "δωρητές", δηλώνοντας ότι το Κίεβο χρειάζεται

55 δισ. δολάρια για ανοικοδόμηση αλλά και κάλυψη του ελλείμματος προϋπολογισμού της χώρας.

Παράλληλα, στο παιχνίδι διαμόρφωσης της νέας οικονομικής κατάστασης παγκοσμίως έχει μπει και ΟΠΕΚ+, ο οποίος πλαισιώνεται από τις χώρες του ΟΠΕΚ (Οργανισμός Εξαγωγών Πετρελαιοπαραγωγών Χωρών) και συμμάχους όπως η Ρωσία. Οι εκπρόσωποι των 13 μελών του ΟΠΕΚ (με επικεφαλής τη Σαουδική Αραβία) και των συμμάχων τους (με ηγέτιδα τη Ρωσία) αποφάσισαν να ελαττώσουν την παραγωγή πετρελαίου, με στόχο την αύξηση των τιμων παρά τις πολλαπλές πιέσεις κυρίως των ΗΠΑ. Το μεγάλο κόστος εξόρυξης και η μείωση της τιμής του αργού πετρελαίου οδήγησαν τον ΟΠΕΚ+ σε αυτή την απόφαση. Μια απόφαση που χαιρέτησε η Ρωσία αναφερόμενη στην ανισορροπία που έχει επιφέρει στην παγκόσμια ενεργειακή οικονομία η αύξηση των τιμών του φυσικού αερίου που εξάγεται από τις ΗΠΑ. Και φυσικά το λογαριασμό όλων αυτών των αποφάσεων και διαπραγματεύσεων καλούνται πάντα να πληρώσουν τα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα με τις συνεπαγόμενες ανατιμήσεις και τη διαρκή υποβάθμιση των ζωών τους.

Μια υποβάθμιση όπου γίνεται περισσότερο αισθητή στις περιοχές όπου λαμβάνει χώρα η θηριωδία του πολέμου. Οι διεκδικήσεις και οι αιματηρές συγκρούσεις στην περιοχή της Χερσώνας υποδηλώνουν την αμείωτη ένταση των γεγονότων. Η περιοχή περνάει εκ νέου σε ουκρανικά χέρια με τα ρωσικά στρατεύματα να αποσύρονται το Νοέμβριο του 2022. Οι ΗΠΑ χαιρετίζουν την ανακατάληψη της Χερσώνας ενώ οι Ουκρανοί καταγγέλουν τους Ρώσους για ναρκοθέτηση όλων των κρίσιμων υποδομών της περιοχής. Το ουκρανικό κράτος πανηγυρίζει ενώ το Κρεμλίνο απαντά ότι η περιοχή συνεχίζει να υπάγεται στη ρωσική ομοσπονδία. Από την άλλη πλευρά, οι κάτοικοι συνεχίζουν να υφίσταται τη φρίκη του πολέμου με κατεστραμμένες υποδομές, χαμένες ζωές και πολλούς τραυματίες. Παράλληλα παλεύουν να επιβιώσουν χωρίς νερό, θέρμανη, πλεκτρισμό και με έλλειψη φαρμάκων. Ο σκληρός χειμώνας και οι χιονοπτώσεις έχουν ως αποτέλεσμα να ξεκινήσουν οι εκκενώσεις δεδομένου ότι οι ζημιές στις υποδομές είναι πολύ σοβαρές. Το ρώσικο κράτος συνεχίζει με σφυροκόπημα από αέρος σε ολόκληρη την ουκρανική επικράτεια, χρησιμοποιώντας εκτός των άλλων πολεμικό εξοπλισμό από το Ιράν. Στις 23 Νοεμβρίου 2022 κυρήσσεται "κράτος-τρομοκράτης" από το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο .

Παράλληλα η περαιτέρω σύσφιξη σχέσεων Ρωσίας - Λευκορωσίας συνεχίζεται με τη δεύτερη να συγκεντρώνει στρατό πάνω από το Κίεβο δεσμεύοντας τις Ουκρανικές δυνάμεις στο βόρειο κομμάτι της χώρας. Από την πλευρά του το ελληνικό κράτος εξετάζει το ενδεχόμενο αποστολής S-300 από την Κρήτη στην Ουκρανία, με τη Ρωσία να δηλώνει ρητά ότι μια τέτοια ενέργεια θα εκληφθεί ως πολεμική ενέργεια εναντίον της.

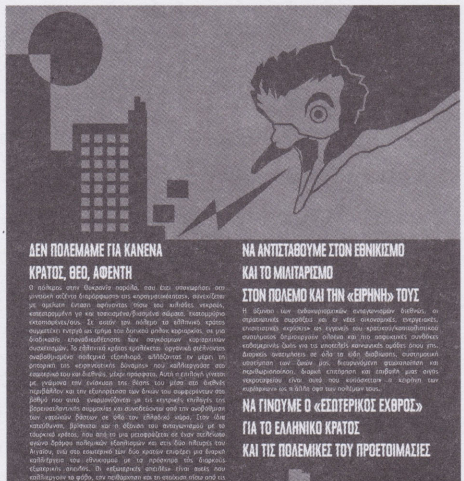
Κι ενώ οι υψηλόβαθμοι αξιωματούχοι των δυο χωρών εξαπολύουν απειλές μέσω του διαδικτύου και των 'κοινωνικών' μέσων δικτύωσης, ο κόσμος συνεχίζει να υποφέρει με τον αριθμό των τραυματιών και των νεκρών να αυξάνεται κι από τις δύο πλευρές. Στόχος των εξουσιαστών παραμένει η εξασφάλιση καλύτερη θέσης στο επερχόμενο τραπέζι των διαπραγματεύσεων αντιμετωπίζοντας τον θάνατο και την εξαθλιώση εκατομμυρίων ανθρώπων εντός και εκτός Ουκρανίας κυριολεκτικά ως ένα παιχνίδι ισχύος.

Ένα παιχνίδι που παίζεται στην πλάτη των κοινωνιών διαχρονικά με τη διεξαγωγή πολέμων μικρότερης ή μεγαλύτερης έκτασης και έντασης που διενεργούνται για τις ορέξεις των εξουσιαστών. Είναι χαρακτηριστικό ότι η κατανάλωση όπλων και στρατιωτικού εξοπλισμού στην Ουκρανία από τα αντιμαχόμενα στρατόπεδα θεωρείται ασύλληπτη με βάση όλες τις εκτιμήσεις. Αμυντικοί ατομικοί προστατευτικοί εξοπλισμοί, αντιαρματικά όπλα, αυτόματα πολυβόλα, τεθωρακισμένα οχήματα, μαχητικά αεροσκάφη, αντιαεροπορικά αμυντικά συστήματα, εκτοξευτές ρουκετών, αυτοκινουμενες μονάδες πυροβολικού, πυραύλοι μικρού και μεγάλου βελνεκούς (εώς και 500 χλμ) κλπ αποτελούν μέρος του παζλ που συνθέτει άλλη μία περίοδο "πρωτόγνωρης" διεθνούς άνθησης της οπλοβιομηχανίας. Οι αντίστοιχες δαπάνες ανέρχονται σε εκατοντάδες δισεκατομμύρια, την ίδια στιγμή που έχει επανέλθει και επαναλαμβάνεται συστηματικά η απειλή χρήσης πυρηνικών όπλων για την τρομοκράτηση και την καταστολή των καταπιεσμένων και εκμεταλλευόμενων μέσα από την τακτική δημιουργίας και διατήρησης μόνιμης κατάστασης έκτακτης ανάγκης.

Η σκακιέρα ενός νέου ψυχρού πολέμου έχει ήδη αρχίσει να στήνεται. Τόσο τα κράτη όσο και οι διακρατικές συμμαχίες που έχουν σχηματιστεί, προσπαθούν να προσαρμοστούν στη νέα συνθήκη και να ενισχύσουν τη γεωστρατηγική θέση τους στον παγκόσμιο χάρτη. Αυτό που δείχνει αρχικά να αποτελεί το νέο αφήγημα πάνω στο οποίο θα στηριχτεί η νέα διαίρεση του κόσμου μας είναι τα "δημοκρατικά κράτη" ενάντια στα "αυταρχικά", θυμίζοντας υπερβολικά -και προφανώς σκόπιμα- τον "ελεύθερο κόσμο" ενάντια στο "σιδηρούν παραπέτασμα" του προηγούμενου ψυχρού πολέμου. Η στρατιωτική, ενεργειακή και παραγωγική αυτάρκεια των συμμαχιών θα αποτελέσει βασικό ζήτημα στα χρόνια που έρχονται.

αφίσες της Ανοιχτής Αντιπολεμικής Συνέλευσης Αναρχικών

II

Οι εθνικές ιδέες γεννούν νεκροταφεία

Η παγκοσμιοποίηση βρίσκεται σε φθίνουσα πορεία τα τελευταία χρόνια. Παρά το ότι ο βαθμός αλληλεξάρτησης στην παγκόσμια οικονομία παραμένει υψηλός, η κυρίαρχη τάση είναι η σταδιακή πολιτική και οικονομική περιχαράκωση εντός των κρατικών συνόρων και των διακρατικών σχηματισμών. Μέρος της δυτικής παραγωγής επιστρέφει είτε στα μητρικά κράτη, είτε σε «φιλικά» κράτη του ίδιου κυριαρχικού μπλοκ και ταυτόχρονα επιβάλλονται περιορισμοί στην εξαγωγή τεχνολογιών αιχμής σε κράτη του αντίπαλου μπλοκ (π.χ. τεχνολογίες ημιαγωγών). Τόσο η πανδημία Covid-19 και η καταστροφική της επίδραση στις παγκόσμιες εφοδιαστικές αλυσίδες και την παραγωγή όσο και (κυρίως) η εισβολή της Ρωσίας στην Ουκρανία επιταχύνουν βίαια αυτήν την πορεία. Τα έθνη-κράτη, οι συμμαχίες τους και ο εθνικισμός ισχυροποιούνται παγκοσμίως.

Οι ένθερμοι θιασώτες της «Παγκοσμιοποίησης» ανησυχούν τάχα για τα «προβλήματα» (οικονομικοί προστατευτισμοί, πολεμικές συρράξεις κ.ά.), που προκαλεί ο αποκαλούμενος νέο-εθνικισμός, που υποτίθεται έρχεται σε αντίθεση λόγου χάριν με την Ευρωπαϊκή ολοκλήρωση, τη θέσμιση ευρωπαϊκής υπηκοότητας, τη συγκρότηση ευρωπαϊκής συνείδησης, ευρωπαϊκής ταυτότητας, ενός κοινού ευρωπαϊκού πολιτισμού με κοινές παραδόσεις, ρίζες, αξίες, σύμβολα, κοινό προορισμό, κοινή πνευματική κληρονομιά κοκ. «Ποιος θα πεθάνει για την Ευρώπη», αναρωτιούνται, εάν δεν αφομοιωθεί η «νέα ευρωπαϊκή ταυτότητα»;

Μ' άλλα λόγια, όχι μόνον δεν εξοβελίζονται τα βασικά γνωρίσματα του εθνικισμού, όπως η αφοσίωση και η ταύτιση στο πλαίσιο της εθνοκρατικής κοινότητας, αλλά ακριβώς στα εθνικιστικά πρότυπα αναζητείται η συνέχεια της ευρωπαϊκής ολοκλήρωσης. Στην εθνικιστική διαδικασία αναζητείται η εξέλιξη της Ε.Ε., ενώ χαρακτηριστικό είναι το επιχείρημα περί δημιουργίας ευρωστρατού, ο οποίος θα εξασφαλίσει και θα επιταχύνει την πολιτική ολοκλήρωση, ακριβώς στα πρότυπα συγκρότησης ενός εθνικού κράτους.

Αξίζει να προσέξουμε, επίσης, ορισμένα επιχειρήματα των ακραιφνών υποστηρικτών της «παγκοσμιοποίησης». Υποστηρίζουν ότι η μεγαλύτερη ελπίδα για παγκόσμια ειρήνη είναι να εμπλακεί κάθε κράτος τόσο βαθιά σε έναν ιστό αλληλεξάρτησης με τα γειτονικά και όχι μόνο κράτη, ώστε ακόμη και οι «ανόητοι» ηγέτες να μπορούν να δουν τον πόλεμο ως ένα παίγνιο αρνητικού αθροίσματος.

Έτσι, όπως ισχυρίζονται, η παγκοσμιοποίηση μπορεί να μην εμποδίζει τον πόλεμο, αλλά τον καθιστά οριακά λιγότερο πιθανό και τελικά, εάν όντως ξεσπάσει, η οικονομική αλληλεξάρτηση αναδεικνύεται σε «όπλο», το οποίο μπορεί να χρησιμοποιηθεί αντί της πολεμικής βίας, καθώς τα πλουσιότερα κράτη είναι εκείνα που έχουν περισσότερα να χάσουν από έναν πόλεμο. Είναι φανερό, ότι τα εν λόγω επιχειρήματα κατ' αρχήν αναγνωρίζουν τα ζωτικά εθνικά συμφέροντα των ισχυρών κρατών και κατόπιν υποδεικνύουν τα εθνικά οφέλη της παγκοσμιοποιητικής διαδικασίας, τα όποια δήθεν έρχονται σε αντίθεση με τις επιλογές πολέμου και δη του ολοκληρωτικού.

Ο επαναπροσδιορισμός λόγου χάριν και η επέκταση της λεγόμενης νατοϊκής επικράτειας δεν εξελίσσεται σε μια ακόμη φάση του «ιμπεριαλισμού της Δύσης», αλλά προσδιορίζει και προσδιορίζεται από την αναδιάταξη της «παγκοσμιοποίησης», στην οποία εντάσσονται για παράδειγμα οι περιβόητες «κυρώσεις» κατά του ρωσικού κράτους, αλλά και η ρωσική απάντηση σ' αυτές. Δεν μπορούμε, λοιπόν, να δούμε την επανεμφάνιση των «παλαιών και ακραίων» (sic!!!) εθνικισμών και ταυτοτήτων ως ένα «αντισυστημικό» όραμα ούτε ως μια «εναλλακτική» οδό στην «ακραία παγκοσμιοποίηση», παρά ενταγμένη, πρώτα απ' όλα, σ' αυτόν ακριβώς τον αδυσώπητο ανταγωνισμό ανάμεσα στα κυριαρχικά συμφέροντα.

Το «νέο» ιδεολόγημα που εισάγουν τα δυτικά κράτη περί διαφορετικού πολιτισμικού υπόβαθρου ανατολής-δύσης και σύγκρουσης της «φιλελεύθερης δυτικής δημοκρατίας» με τα «αυταρχικά καθεστώτα» της ανατολής, μοιάζει με αναδιατύπωση της περίφημης «σύγκρουσης των πολιτισμών» των δυτικών think tank στις αρχές της δεκαετίας του '90 αλλά και του ψυχροπολεμικού δίπολου μεταξύ «ολοκληρωτικών» και «φιλελεύθερων» καθεστώτων.

Όμως, τα όσα εξελίσσονται στην Ουκρανία δείχνουν για άλλη μια φορά με τον πλέον τραγικό τρόπο αυτό που χαρακτηρίζει την ιστορία όλων των εθνικών κρατών στα μόλις 250 χρόνια ιστορικής τους εμφάνισης και εξάπλωσης στο πλαίσιο του αστικού πολιτισμού: πολεμικές επιχειρήσεις (όπου κάθε έθνος-κράτος εμφανίζει πάντα την πλευρά του ως δίκαιη και αμυνόμενη), εθνοκαθάρσεις, εκτοπισμοί, βίαιες ενσωματώσεις, εντατικές εθνοποιητικές-ομογενοποιητικές διαδικασίες.

Η εθνοκρατική ιδεολογία του πατριωτισμού/εθνικισμού, που εμφανίζεται τον 18ο-19ο αιώνα, παρουσιάζει τα έθνη να προϋπάρχουν ως οντότητες άφθαρτες και μοναδικές και να αφυπνίζονται για να συγκροτηθούν σε κράτος ή να εδραιωθούν σε ένα ήδη ανεξάρτητο κράτος. Όμως, το έθνος ως επινοημένη/φαντασιακή κοινότητα κοινής καταγωγής και πεπρωμένου, συμφερόντων, εδαφικής επικράτειας και πολιτισμικής ομοιογένειας, συγκροτείται και διαμορφώνεται από το κράτος, στη βάση μιας ψευδεπίγραφης ενότητας και ενός επίπλαστου διαχωρισμού.

Η εθνική ομογενοποίηση, η κατασκευή μιας εθνικής ιστορίας, η ιστορία μιας αιώνιας εθνικής υπόστασης οφείλει να εδαφικοποιείται, και τα σύνορα περιφράσσουν πρώτα απ' όλα αυτό το «έδαφος», από το οποίο αποκλείονται τα «ξένα» σώματα. Μικρή σημασία έχει, εάν τα σύνορα τα υπερασπίζονται επιθετικοί ή οι λεγόμενοι ήπιοι εθνικισμοί. Ούτε το γεγονός αυτό αναιρείται από την χαλάρωση των κριτηρίων εθνικής ένταξης χάριν της πολυπολιτισμικότητας ή όταν λόγου χάριν ορισμένα κριτήρια, όπως η γλώσσα ή το χρώμα του δέρματος παραμερίζονται.

Σκοπός αυτής της διαδικασίας είναι να αποκρύψει τους κοινωνικούς διαχωρισμούς και ανταγωνισμούς, τις ιεραρχίες, τις ανισότητες, τις διακρίσεις, την εκμετάλλευση και την καταπίεση στο εσωτερικό κάθε κράτους, την ίδια στιγμή που καλλιεργεί την εχθρότητα για τους εκμεταλλευόμενους και τις καταπιεσμένες που έτυχε να γεννηθούν στην άλλη πλευρά των συνόρων ενός κρατικού τεμαχίου.

Η έννοια πατρίδα και πατριωτισμός δίνουν μια ψεύτικη αίσθηση ιδιοκτησίας σε σχέση με τον χώρο ή την περιοχή όπου γεννιούνται κάποιοι άνθρωποι, έννοιες που, δυστυχώς, συγχέονται με το δέσιμο μ' έναν ορισμένο τόπο, την αγάπη και την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, τις

μνήμες, τα συναισθήματα, τις ανθρώπινες σχέσεις και ισχυρούς δεσμούς, που αναπτύσσονται στο πέρασμα του χρόνου.

Ως «γνήσιος πατριωτισμός» θεωρείται η συνειδητή σύμπραξη με το πολιτικό σώμα, αλλά και η προσκόλληση στα προγονικά επιτεύγματα, καθώς και η μετάδοσή τους στις επόμενες γενεές. Οι υποτελείς, όμως, δεν επιλέγουν και δεν αποφασίζουν για τις ζωές τους, δεν ζουν σε συνθήκες ελευθερίας, αλλά αντίθετα σε συνθήκες καταδυνάστευσης. Αυτές τις συνθήκες διασφαλίζει το κράτος ως πρωτίστως εκείνο το σύστημα θεσμών και μηχανισμών, που διαχωρίζονται από την υπόλοιπη κοινωνική ζωή για να επιβάλλουν την τήρηση της τάξης και την διαιώνιση της εκμετάλλευσης.

Στο πλαίσιο αυτό δεν υπάρχει ουσιαστική διαφορά παρά μόνο σε επίπεδο ρητορικής μεταξύ του ήπιου/αμυντικού πατριωτισμού και του επιθετικού/πολεμοχαρή εθνικισμού, όπως παρουσιάζονται. Αφού οι διαφορετικές προσεγγίσεις (φιλελεύθερες, φασιστικές, σοσιαλιστικές, αριστερές) βασίζονται όλες στην αποδοχή του πυρήνα της εθνοκρατικής λογικής, συνιστώντας διαφορετικές εκδοχές και παραλλαγές της. Κι αυτή η διαπίστωση έχει την ιδιαίτερη σημασία της την περίοδο που διανύουμε, όπου η κλιμάκωση των ενδοκυριαρχικών ανταγωνισμών, η διάρρηξη των διεργασιών της παγκοσμιοποίησης και η αναδίπλωση/επανασυσπείρωση γύρω από το έθνος-κράτος, τροφοδοτεί στον ευρωπαϊκό χώρο, όπως και σε άλλα σημεία του πλανήτη, για άλλη μια φορά την άνοδο των εθνικισμών.

Σε διαφορά με τις ελλείψεις, τις αστοχίες και τα αδιέξοδα της αντιιμπεριαλιστικής ανάλυσης (σε σχέση με το ζητούμενο της κοινωνικής-ταξικής απελευθέρωσης), που εντοπίζει το πρόβλημα στην αντιπαράθεση ισχυρών κρατών ή ηγεμονικών σχηματισμών με λιγότερο ισχυρά κράτη, επενδύει στην ανάπτυξη λαϊκών εθνικοαπελευθερωτικών κινημάτων και προτάσσει (έμμεσα ή άμεσα) την «αυτοδιάθεση των λαών» μέσω της δημιουργίας δικού τους κράτους ή της ένταξης τους στο έθνος-κράτος, που αναγνωρίζουν ως δικό τους. Μια προσέγγιση που καταλήγει αναπόφευκτα στην αγκαλιά του κρατισμού.

Οφείλουμε να είμαστε ξεκάθαροι.

Για εμάς δεν υπάρχουν «καλοί» και «κακοί» εθνικισμοί, βλαβερές και «αβλαβείς» εθνικιστικές αξιώσεις και αιτιάσεις, και ως εκ τούτου δεν δεχόμαστε την μαρξική θέση περί της εμφάνισης του εθνικισμού ως μέρος «της κίνησης της ιστορίας» και ως «αναγκαίο στάδιο στην εξέλιξη της ανθρώπινης ιστορίας»: *«[..] μια που το προλεταριάτο πρέπει πριν απ' όλα να πάρει την πολιτική εξουσία, να υψωθεί σε εθνική τάξη και να συνταχθεί ακόμα σε έθνος, μένει και το ίδιο ακόμα εθνικό, όχι βέβαια με το νόημα που δίνει στη λέξη τούτη η αστική τάξη» (Κομμουνιστικό Μανιφέστο).*

Η διγλωσσία, βέβαια, είναι δεδομένη, όταν χρειάζεται να πεισθούν ορισμένοι δύσπιστοι. Σ' αυτήν την κατεύθυνση συντείνει η τεχνητή διάκριση, που διαφοροποιεί τον εθνικισμό από τον πατριωτισμό, σύμφωνα με την οποία ο πατριωτισμός εκφράζει τον λαό ή την εργατική τάξη, ενώ ο εθνικισμός εκφράζει την αστική τάξη ή την άρχουσα τάξη κλπ.

Άλλο τόσο δεν μας αγγίζουν οι προτροπές για «κοινωνική ειρήνη» λόγω «εθνικών κινδύνων»,

ούτε φυσικά τα γενικά και αόριστα κελεύσματα για «ειρήνη».

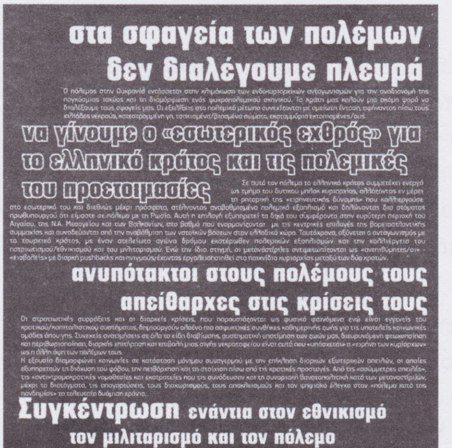
Έτσι, τόσο ο πατριωτισμός όσο και ο εθνικισμός αναγνωρίζουν ως κυρίαρχο πολιτικό υποκείμενο το έθνος-κράτος. Σημασία, λοιπόν, από αναρχικής σκοπιάς, έχει ο αγώνας ενάντια στα επιμέρους στοιχεία της ιδεολογίας της κυριαρχίας (τον εθνικισμό ή το μιλιταρισμό), σε μια συγκεκριμένη πολιτική επιλογή των κυρίαρχων, να εντάσσεται στον αγώνα ενάντια στο σύνολο των δομών και θεσμών. Ειδάλλως, άθελα μας παίρνουμε μέρος στην ενδοεξουσιαστική διαπάλη για το λύσιμο διαφορών ή την διευθέτηση αντιθέσεων, οι οποίες δεν μας αφορούν.

Δεν πολεμούμε, λοιπόν, τις ακραίες εκδοχές του εθνικισμού, για να αποδεχθούμε τις «αβλαβείς» του όψεις (π.χ. του θεσμικού πατριωτισμού), για να δικαιολογήσουμε ή να υπερασπιστούμε το δικαίωμα της «αυτοδιάθεσης και αυτοκαθορισμού των λαών» και το δικαίωμα ύπαρξης ή συγκρότησης νέων κρατών σ' έναν κόσμο εθνών-κρατών.

Μ' άλλα λόγια δεν έχει σημασία, εάν το δηλητήριο του εθνικισμού χύνεται σε «μικρές» ή μεγάλες δόσεις, ούτε με ποιες προθέσεις, αλλά οι καταστροφικές συνέπειες για τις κοινωνίες εξαιτίας της αφοσίωσης προς αυτόν.

Μπορεί, όπως λέγεται, η εθνικιστική ιδεολογία να υποφέρει από μια διάχυτη ψευδή συνείδηση, μπορεί οι μύθοι της να αντιστρέφουν κατάφωρα την πραγματικότητα, αλλά η επιρροή της παραμένει τεράστια, ακόμη και εκεί που φαντάζει έωλη.

Δεν έχουμε, λοιπόν, αυταπάτες. Η διαβρωτική δύναμη του εθνικισμού παραμένει τεράστια. *«Δεν υπάρχει τίποτα πιο παράλογο και συνάμα πιο βλαβερό, πιο θανατηφόρο για τον λαό από το να υποστηρίζει την πλασματική αρχή της εθνικότητας, σαν το ιδανικό όλων των λαϊκών πόθων»*, ανέφερε ο Μιχαήλ Μπακούνιν δείχνοντας τον δρόμο της εγκατάλειψης μια για πάντα της ψευδούς αρχή της εθνικότητας, που επινοήθηκε όπως έλεγε με σκοπό να συντριβεί η κυρίαρχη αρχή της ελευθερίας.

αφίσες της
Ανοιχτής
Αντιπολεμικής
Συνέλευσης
Αναρχικών

III

Ο ρόλος του ελληνικού κράτους στον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο

«Η αλήθεια είναι ότι η αιτία των πολέμων (...) στηρίζεται αποκλειστικά στην ύπαρξη του Κράτους, που είναι η πολιτική μορφή του προνομίου. Το κράτος έχει δημιουργηθεί από την στρατιωτική δύναμη, έχει αναπτυχθεί μέσω αυτής και λογικά στηρίζεται στη στρατιωτική δύναμη προκειμένου να διατηρήσει την παντοδυναμία του».

«Διεθνές Αναρχικό Μανιφέστο ενάντια στον Α' ΠΠ», από το βιβλίο «Οι Αναρχικοί στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο», μετάφραση/επιμέλεια: Λυσσασμένοι Προλετάριοι

Στον πόλεμο στην Ουκρανία το ελληνικό κράτος συμμετέχει ενεργά ως τμήμα του δυτικού μπλοκ κυριαρχίας, σε μια διαδικασία επαναδιευθέτησης των παγκόσμιων κυριαρχικών συσχετισμών, αλλάζοντας εν μέρει τη ρητορική της «ειρηνευτικής δύναμης» που καλλιεργούσε στο εσωτερικό του και διεθνώς μέχρι πρόσφατα και ενστερνιζόμενο εκείνη του επιθετικού παράγοντα στη νέα γεωπολιτική κονίστρα.

Η Ελλάδα ήταν από τις πρώτες χώρες που εναρμονίστηκαν με την ευρωπαϊκή οδηγία για το κλείσιμο των Sputnik, των παραρτημάτων του ρωσικού πρακτορείου ειδήσεων, καλλιεργώντας το μονοπώλιο της ενημέρωσης στο εσωτερικό των δυτικών κοινωνιών και συμβάλλοντας από την πλευρά της στον παράλληλο πόλεμο του ελέγχου της πληροφορίας.

Πολύ περισσότερο, ήταν από τις πρώτες χώρες που απέστειλαν αναβαθμισμένο πολεμικό εξοπλισμό στην ουκρανική κυβέρνηση, αγοράζοντάς τον ακόμα και από τρίτη χώρα (Γερμανία) για να κάνει εν τέλει το ελληνικό κράτος τον κομιστή, χρησιμοποιώντας μάλιστα τη συνθήκη για να αναβαθμίσει και το δικό του εξοπλισμό. «Στηρίξαμε τους Ουκρανούς με όπλα για να τους βοηθήσουμε να υπερασπιστούν την πατρίδα τους», είχε δηλώσει ο Μητσοτάκης με στόμφο τον Μάιο του 2022 από το Κογκρέσο των ΗΠΑ. Έφτασε λίγους μήνες αργότερα ακόμα στο σημείο να υπόσχεται στο Κίεβο την αποστολή πυραύλων S-300, οι οποίοι είναι εγκατεστημένοι στην Κρήτη και υποτίθεται εγγυόνται την ελληνική αεράμυνα σε περίπτωση τουρκικής επίθεσης.

Τέλος, το ελληνικό κράτος δεν δίστασε δια στόματος ακόμα και του πρωθυπουργού να δηλώσει το φθινόπωρο ότι «διεξάγουμε πόλεμο εναντίον της Ρωσίας», αναβαθμίζοντας τη ρητορική κατά της Μόσχας. Μάλιστα, η συγκεκριμένη δήλωση αποκτά ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα καθώς το ελληνικό κράτος είναι το μόνο που έχει δηλώσει ότι διεξάγει πόλεμο εναντίον της Ρωσίας.

Φυσικά, οι παραπάνω επιλογές γίνονται με γνώμονα την ενίσχυση της θέσης του ελληνικού κράτους μέσα στο διεθνές περιβάλλον και την εξυπηρέτηση των δικών του συμφερόντων στην ευρύτερη περιοχή του Αιγαίου, της νοτιοανατολικής Μεσογείου και των Βαλκανίων, στο βαθμό που αυτά εναρμονίζονται με τις κεντρικές επιλογές της Βορειοατλαντικής συμμαχίας και συνοδεύονται από την αναβάθμιση των νατοϊκών βάσεων σε όλο τον ελλαδικό χώρο, με προεξέχουσα αυτή της Αλεξανδρούπολης, στην τρέχουσα συγκυρία.

Ο ελλαδικός χώρος έχει μετατραπεί, όμως, όχι απλώς σε ακρογωνιαίο λίθο της παρουσίας και της δυνητικής επέλασης του νατοϊκού στρατού στη Μέση Ανατολή, τα Βαλκάνια και την

ανατολική Ευρώπη, αλλά και σε βασικό κόμβο του εφοδιασμού της τελευταίας με φυσικό αέριο από τις ΗΠΑ, ως αντιστάθμισμα της ενεργειακής σύγκρουσης με την Ρωσία (βλ. σταθμοί LNG σε Ρεβυθούσα, Αλεξανδρούπολη).

Το τερπνόν μετά του ωφελίμου, βέβαια, αφού το ελληνικό εφοπλιστικό κεφάλαιο δεν διστάζει να «παραβιάζει» το δυτικό εμπάργκο προς τη Ρωσία, με τα καράβια του να μεταφέρουν απρόσκοπτα το ρωσικό πετρέλαιο, έχοντας με τη σειρά του πρωταγωνιστικό ρόλο στα τεκταινόμενα. Ακόμα, το ελληνικό κράτος -όπως και τα υπόλοιπα μέλη της ΕΕ- συνεχίζει να λαμβάνει ρωσικό φυσικό αέριο μέσω του αγωγού Turkstream και να συνάπτει ενεργειακές συμφωνίες με το Αζερμπαϊτζάν, τη στιγμή που διακηρύττει την αλληλεγγύη του με τους «αδερφούς Αρμενίους» στην αντιπαράθεση στην περιοχή.

Τα παραπάνω συνιστούν τη συνειδητή προσπάθεια αναβάθμισης του ρόλου που επιδιώκει να διαδραματίζει το ελληνικό κράτος σε πολλαπλά πεδία όχι μόνο στον ρωσο-ουκρανικό πόλεμο, αλλά στο νέο γεωπολιτικό/ γεωστρατηγικό περιβάλλον που διαμορφώνεται στον πλανήτη.

Όπως κάθε κράτος έτσι και το ελληνικό ασκεί -μέσα από τις συμμαχίες του και στο μέτρο των δυνατοτήτων του- μια άμεσα επεκτατική πολιτική, λαμβάνοντας θέση μάχης στον χορό που στήνεται σε παγκόσμιο επίπεδο γύρω από τα τύμπανα του πολέμου.

Για την όξυνση του ελληνοτουρκικού ανταγωνισμού

Στην παραπάνω κατεύθυνση, βρίσκεται και η όξυνση του ανταγωνισμού με το τουρκικό κράτος, για υδάτινα και εναέρια «κυριαρχικά δικαιώματα», υφαλοκρηπίδες, ΑΟΖ (Αποκλειστικές Οικονομικές Ζώνες), ενεργειακά κοιτάσματα και αγωγούς, που από τη μια μεταφράζεται σε έναν ατελείωτο αγώνα δρόμου πολεμικών εξοπλισμών και στις δύο πλευρές του Αιγαίου, ενώ στο εσωτερικό των δύο κρατών επιφέρει μια διαρκή καλλιέργεια του εθνικισμού και του μιλιταρισμού, που επιχειρεί ταυτόχρονα να αμβλύνει και να αποπροσανατολίσει τις κοινωνικές αντιδράσεις από την εντεινόμενη εκμετάλλευση και καταπίεση. Άλλωστε, η επινόηση - ύπαρξη του εξωτερικού εχθρού συσπειρώνει την κοινωνία γύρω από τις κυβερνήσεις και το κράτος.

Ειδικότερα, η διαμάχη για την επέκταση των Χωρικών Υδάτων*, την οριοθέτηση της Υφαλοκρηπίδας** και τον καθορισμό των ΑΟΖ***, διαιωνίζει μια μόνιμη ρητορική πολέμου ανάμεσα σε Ελλάδα και Τουρκία, η οποία με τη σειρά της δημιουργεί μια διαρκή μιλιταριστική συνθήκη εντός του ελλαδικού και αντίστοιχα του τουρκικού χώρου.

Στο ζήτημα των Χωρικών Υδάτων, οι προβλέψεις του διεθνούς δικαίου σταματούν στο σημείο που εγείρεται ζήτημα εγγύτητας παράκτιων κρατών, συνιστώντας κατά συνέπεια ειδική συνθήκη, η οποία επιλύεται μόνο μετά από συμφωνία μεταξύ των δύο κρατών. Στην περίπτωση της Ελλάδας

1. Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας του 1982: «Κάθε κράτος έχει το δικαίωμα να καθορίσει το εύρος της Χωρικής του θάλασσας. Το εύρος αυτό δεν υπερβαίνει τα δώδεκα ναυτικά μίλια, μετρούμενα από γραμμές βάσεως καθοριζόμενες σύμφωνα με την παρούσα σύμβαση».

2. «Η Υφαλοκρηπίδα ενός παράκτιου κράτους αποτελείται από το θαλάσσιο βυθό και το υπέδαφός του που εκτείνεται πέραν της Χωρικής του θάλασσας καθ' όλη την έκταση της φυσικής προέκτασης του χερσαίου του εδάφους μέχρι του εξωτερικού ορίου του Υφαλοπλαισίου ή σε μια απόσταση 200 ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το πλάτος της Χωρικής θάλασσας όπου το εξωτερικό όριο του Υφαλοπλαισίου δεν εκτείνεται μέχρι αυτή την απόσταση».

3. Ως ΑΟΖ ορίζεται η ζώνη «πέραν και παρακείμενη της Χωρικής θάλασσας περιοχή» και «δεν εκτείνεται πέραν των 200 ναυτικών μιλίων από τις γραμμές βάσης από τις οποίες μετράται το εύρος της Χωρικής θάλασσας».

και της Τουρκίας, όχι απλώς δεν έχει υπάρξει κάποια συμφωνία, αλλά το μεν ελληνικό κράτος απειλεί κατά περίπτωση να τα επεκτείνει στα 12 μίλια - πέραν δηλαδή ακόμα και της μονομερούς επέκτασής τους στα 6 ναυτικά μίλια το 1936 - το δε τουρκικό, παραπέμποντας και στην απόφασή του το 1995 πώς κάτι τέτοιο συνιστά αιτία πολέμου (casus belli), εκτοξεύει την απειλή πως δεν θα επιτρέψει αναπάντητα την επέκταση «ούτε κατά ένα μίλι».

Αξίζει να σημειωθεί πως εάν το πλάτος των Χωρικών Υδάτων επεκταθεί στα 12 ναυτικά μίλια, εκείνα της Ελλάδας θα αποτελούν το 71,5% του Αιγαίου, τα Χωρικά Ύδατα της Τουρκίας το 8,8% και τα Διεθνή Ύδατα το 19,7%, σε σχέση με το 43,5% - 7,5% - 49% αντίστοιχα, που ισχύει έως και σήμερα.

Ειδική συνθήκη συνιστά, φυσικά, και η Υφαλοκρηπίδα (και κατ' επέκταση και ο προσδιορισμός των ΑΟΖ), για την οριοθέτηση της οποίας το ελληνικό κράτος προτείνει την αρχή της μέσης γραμμής μεταξύ των νησιών και της τουρκικής ακτογραμμής, η οποία κατ' ουσία μετατρέπει το Αιγαίο σε ελληνική λίμνη. Το τουρκικό κράτος από την πλευρά του αντιπροτείνει την αρχή της μέσης γραμμής μεταξύ των ηπειρωτικών ακτογραμμών των δύο χωρών, αφήνοντας εσκεμμένα απέξω τα νησιά, κάτι που σημαίνει ότι σχεδόν το μισό Αιγαίο καταλήγει σε αυτό.

Ο παραλογισμός συνεχίζεται και στο ζήτημα των οικοπέδων ΑΟΖ, στα οποία μέχρι στιγμής πρωταγωνίστρια είναι η Κύπρος, καθώς η Ελλάδα διστάζει να τις κηρύξει φοβούμενη νομικές ήττες στα διεθνή δικαστήρια □ όπως εκείνη του 1976 στη Χάγη.

Και πάλι, το ελληνικό αφήγημα στην ουσία (μέσα και από τις συμπράξεις με Κύπρο-Αίγυπτο-Ισραήλ) αφήνει εκτός μοιρασιάς την Τουρκία, ενώ από την άλλη η σύναψη του τουρκολιβυκού μνημονίου θέλει τις συγκεκριμένες ΑΟΖ να εκτείνονται έως τις ανατολικές και νοτιοανατολικές ακτές της Κρήτης.

Στο ενεργειακό λοιπόν πεδίο, οι συνεργασίες Ελλάδας -Αιγύπτου -Ισραήλ-Κύπρου φαντάζουν ως το αντίπαλο δέος της εξόδου των τουρκικών ερευνητικών πλοίων στο Αιγαίο, με τις επαπειλούμενες εξορύξεις στον βυθό του να παρουσιάζονται από τα κράτη ως μεσσιανική λύση στα δομικά οικονομικά ζητήματά τους.

Η αναβάθμιση των σχέσεων των παραπάνω κρατών, την οποία προώθησε σε σημαντικό βαθμό η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ και συνεχίζει απρόσκοπτα η κυβέρνηση ΝΔ, δεν στέκεται μόνο στο ενεργειακό πεδίο, αλλά επεκτείνεται και στο στρατιωτικό. Ειδικά, ο εναγκαλισμός με το κράτος του Ισραήλ συνιστά μια σαφή μετατόπιση των συμμαχικών σχέσεων του ελληνικού κράτους και μια αλλαγή πολιτικής αναφορικά με τα ζητήματα της Μέσης Ανατολής. Εκεί που για δεκαετίες το ελληνικό κράτος διεκδικούσε το ρόλο του «πυλώνα σταθερότητας» στην νοτιοανατολική Μεσόγειο, διατηρώντας φιλικές σχέσεις με τα κράτη της περιοχής (Λίβανος, Συρία, Παλαιστίνη, Ιορδανία, Λιβύη), η στροφή προς το Ισραήλ της τελευταίας περίπου οκταετίας σημαίνει το πέρασμα σε μια εμφανώς πιο επιθετική-επεκτατική στάση, που σκοπό έχει (μαζί με την όλο και μεγαλύτερη εξάρτηση από ΗΠΑ και Γαλλία) την περιθωριοποίηση του τουρκικού κράτους.

Αυτοί είναι κυρίως οι λόγοι για τους οποίους η εξοπλιστική φρενίτιδα του ελληνικού κράτους συνεχίστηκε και εντάθηκε απρόσκοπτα ακόμα και τα χρόνια της λεγόμενης δημοσιονομικής του δυσχέρειας, με πακτωλό χρημάτων να δαπανούνται για την αγορά οπλικών συστημάτων και τους κυβερνήτες να πανηγυρίζουν και να στήνουν μιλιταριστικές φιέστες για την υποδοχή τους (βλ. Rafale).

Από την άλλη πλευρά έχουμε Τούρκους αξιωματούχους να δηλώνουν σε κάθε ευκαιρία πως «θα μπούμε νύχτα» στην Ελλάδα, ταΐζοντας εθνικισμό μια ταλαιπωρημένη από την κρατική καταπίεση, την οικονομική κατάρρευση και τον διογκούμενο πληθωρισμό κοινωνία.

Η διαρκής απειλή αποτελεί το απαραίτητο σημείο - εργαλείο διαπραγμάτευσης μεταξύ των δυο πλευρών σε τέτοιο βαθμό ώστε η καλλιέργεια της έντασης να αποτελεί πλέον θεμελιακό στοιχείο της πολιτικής κανονικότητας μεταξύ των δυο κρατών.

Την ίδια στιγμή, τα τουρκικά και ελληνικά λόμπι διαγκωνίζονται στο Κογκρέσο για νέα οπλικά συστήματα, για νέες πολεμικές μηχανές που το μόνο που πραγματικά μπορούν να υποσχεθούν στις κοινωνίες και στις δύο πλευρές των συνόρων είναι η μεταξύ τους εχθρότητα, ο θάνατος και η καταστροφή, το να γίνει ο καθένας και η καθεμιά μας κρέας για τα κανόνια τους.

Εργαλειοποίηση των μεταναστών ή αλλιώς η πολεμική διάσταση της μεταναστευτικής πολιτικής

Αναπόσπαστο τμήμα του διακρατικού ανταγωνισμού αποτελεί πλέον και η εργαλειοποίηση των μεταναστ(ρι)ών που καταδικάζονται σε ένα βαθύτερο καθεστώς εξαίρεσης και αορατοποίησης τους, ως απρόσωπες μάζες ανεπιθύμητων και γίνονται έρμαιο στα παιχνίδια κυριαρχίας μεταξύ των δύο κρατών.

Δεν ξεχνάμε τους μετανάστες στον Έβρο τον Φεβρουάριο του 2020, όταν ελληνικός στρατός και ακροδεξιοί παραστρατιωτικοί (αυτοαποκαλούμενοι πολιτοφύλακες) στάθηκαν απέναντί τους ακόμα και με σφαίρες υπό τις ευλογίες του ελληνικού κράτους, το οποίο έκανε λόγο για «εισβολή» και «υβριδικό πόλεμο». Το ελληνικό κράτος πιστοποιεί καθημερινά το ρόλο του ως συνοριακό φυλάκιο της Ελλάδας/Ευρώπης φρούριο, με push-backs και πνιγμούς στο αιγαίο, με εγκατάλειψη μεταναστ(ρι)ών το καλοκαίρι σε βραχονησίδα του Έβρου με το πρόσχημα δήθεν ότι δεν τους είχαν εντοπίσει, με νέα επέκταση του φράχτη στον Έβρο, στρατόπεδα - κολαστήρια (όπως η Μόρια), κλειστά κέντρα κράτησης και περαιτέρω στρατιωτικοποίηση των συνόρων.

Δεν ξεχνάμε, φυσικά και ότι το τουρκικό κράτος, το οποίο συνδέεται με σύμφωνο επί της μετανάστευσης με την Ευρωπαϊκή Ένωση, χρησιμοποιεί ως μοχλό πίεσης τους μετανάστες/πρόσφυγες όταν επιδιώκει να αποσπάσει οικονομικά ή πολιτικά οφέλη, στρατηγική η οποία ακολουθείται κατά καιρούς και από το ελληνικό κράτος.

Στον αντίποδα, στο πλαίσιο του πολέμου στην Ουκρανία, το ελληνικό κράτος αναφέρθηκε ρητά υπέρ των ανοικτών συνόρων για τους Ουκρανούς πρόσφυγες, κάτι που δείχνει και τις διαφορές με αρκετές παλαιότερες περιπτώσεις πολέμων. Αρχικά, ο κυρίαρχος διαχωρισμός προσφύγων και μεταναστών και στη συνέχεια, η επιλεκτική τους αντιμετώπιση ανάλογα με την εθνικότητα, τη θρησκεία και την πολιτισμική τους ταυτότητα, η θέση του ελληνικού κράτους στην κάθε πολεμική συνθήκη και οι ανάγκες της ελληνικής οικονομίας για ανθρώπινο δυναμικό, αποτελούν τα κριτήρια σύμφωνα με τα οποία καθορίζεται ποια ζωή είναι άξια να βιωθεί και ποια όχι, ως αναλώσιμο στοιχείο της οικονομίας ή ως χαρτί στα τραπέζια των διαπραγματεύσεων.

IV

Κρίσεις και πόλεμοι ως ανατροφοδότες της μόνιμης κατάστασης έκτακτης ανάγκης

Η όξυνση των ενδοκυριαρχικών ανταγωνισμών διεθνώς, οι στρατιωτικές συρράξεις και οι διαρκείς κρίσεις, που ανακοινώνονται και παρουσιάζονται ως φυσικά φαινόμενα, είναι εγγενείς του κρατικού/καπιταλιστικού συστήματος. Διακύβευμα πλέον δεν είναι τόσο η αντιμετώπιση κάποιας κρίσης αλλά η διαχείρισή τους με καίρια στόχευση μεταξύ άλλων την επανεπιβεβαίωση της διαμεσολάβησης/επιβολής του συστήματος στις υποτελείς κοινωνικές ομάδες όπου γης, δημιουργώντας ολοένα πιο ασφυκτικές συνθήκες καθημερινής ζωής. Είναι η μεθοδολογία μέσω της οποίας το κράτος εδραιώνει το ρόλο του ως εγγυητή της κοινωνικής ομαλότητας και της τάξης από τη μια και της προστασίας του «έθνους και του λαού» από την άλλη, ως διττές όψεις μιας ενιαίας κυριαρχικής στρατηγικής.

Στην προσπάθεια ανάλυσης και κατανόησης της στρατηγικής των κυρίαρχων γίνεται αντιληπτό ότι σε αυτό το σύνθετο κυριαρχικό και κοινωνικό περιβάλλον δεν αποτελεί τυχαία επιλογή ότι οι μορφές διακυβέρνησης (πολιτικής διαχείρισης) εκφράζονται μέσω μιας μόνιμης κατάστασης έκτακτης ανάγκης που απλώς αλλάζει επικλήσεις. Από το σταθερά διαφημιζόμενο ιδεολόγημα της «ασφάλειας», τις «ασύμμετρες απειλές» των προηγούμενων δεκαετιών και τις «αντι»τρομοκρατικές νομοθεσίες και σταυροφορίες που τις συνόδευσαν, μέχρι τα «απαραίτητα έκτακτα μέτρα» κοινωνικής λεηλασίας που έπρεπε να ληφθούν για την αντιμετώπιση της «δημοσιονομικής κρίσης» κρατικού χρέους, το οποίο βέβαια πολλαπλασιάστηκε με τα μνημόνια. Και από τον σταθερό συνοριακό πόλεμο κατά των μεταναστ(ρι)ών που παρουσιάζονται ως «ανεπιθύμητοι/-ες» - «εισβολείς» αντιμετωπίζοντας διαρκή push backs και πνιγμούς στο Αιγαίο, μέχρι τα διατάγματα, τις καραντίνες, τις απαγορεύσεις, τον εκτεταμένο ψηφιακό έλεγχο, τους υγειονομικούς διαχωρισμούς και αποκλεισμούς στον πόλεμο κατά του λεγόμενου «αόρατου εχθρού» Sars-Cov2 τα τελευταία τρία χρόνια. Μια διαρκής επίκληση απειλής, μέσα από καθημερινά «πολεμικά ανακοινωθέντα» δημοσιογράφων, κυβερνητικών στελεχών, κρατικών αξιωματούχων και κάθε είδους ειδικών, που προκαλεί μια «κατάσταση πολιορκίας» στο κοινωνικό σώμα.

Τις τελευταίες δεκαετίες το σύστημα φαίνεται να «ισορροπεί» πάνω σε μια διαρκή συνθήκη «κρίσης», που λαμβάνει το χαρακτήρα αλληλουχίας διαδοχικών, επαναλαμβανόμενων και αλληλοτροφοδοτούμενων κρίσεων (κρίση χρηματοπιστωτικού τομέα, κρίση κρατικού χρέους, περιβαλλοντική κρίση, υγειονομική κρίση της Covid-19 κτλ), που συνθέτουν όμως μια συγκεκριμένη παγκόσμια πραγματικότητα. Σε αυτή τη συνθήκη, η κυριαρχία λειτουργεί όλο και περισσότερο ως έναν υβριδικό μοντέλο εξουσίας και διακυβέρνησης, όπου η ουσία και η μορφή του κρατικού ολοκληρωτισμού (αστυνομικά κράτη, καταστολή, διακυβέρνηση με διατάγματα και έκτακτες πράξεις νομοθετικού περιεχομένου, έλεγχος της πληροφορίας και προσπάθεια επιβολής της κυριαρχικής αφήγησης κτλ) συνδυάζεται, εμπλουτίζεται και εναλλάσσεται με τις δημοκρατικές προφάσεις (ελευθερία λόγου, πλουραλισμός, εκλογές, κοινωνία των πολιτών κτλ).

Η κρατική διαχείριση της «υγειονομικής κρίσης» είναι αναμφισβήτητα διδακτική. Η εθνική αφήγηση των όρων διαχείρισης συμπλέχτηκε με τις κατευθυντήριες γραμμές υπερεθνικών οργανισμών (ΠΟΥ, ΕΕ κ.α.) με πρωτόγνωρο τρόπο. Η κήρυξη ενός παγκόσμιου πολέμου ενάντια

στον «αόρατο εχθρό» (covid-19) επέτρεψε ταυτόχρονα την κήρυξη ενός παγκόσμιου στρατιωτικού νόμου, τον ταυτόχρονο εγκλεισμό δισεκατομμυρίων ανθρώπων με δυστοπικούς όρους, μια κυριαρχική απόπειρα μαζικής πειθάρχησης και ελέγχου, δίχως προηγούμενο, με κάθε τομέα της κοινωνικής ζωής να επηρεάζεται με πρωτόγνωρο τρόπο.

Η εκ νέου κήρυξη ενός παγκόσμιου πολέμου, με ένοπλους πλέον όρους, με αφορμή τη ρωσική εισβολή στην Ουκρανία ξεκαθάρισε πρώτα απ' όλα ότι οι «πολεμικές κοινωνίες» θα παραμείνουν ως τέτοιες επ' αόριστο, ενόσω εξελίσσεται η παγκοσμιοποιημένη «νέα κανονικότητα» αλληλοδιαδεχόμενων και αλληλοσυμπλεκόμενων συστημικών κρίσεων, υγειονομικών, ενεργειακών, πληθωριστικών, επισιτιστικών, πολεμικών, περιβαλλοντικών κ.ο.κ.

Η εξουσία, λοιπόν, διαμορφώνει κοινωνίες σε κατάσταση μόνιμου συναγερμού με την επίκληση διαρκών εξωτερικών απειλών, οι οποίες εξυπηρετούν τη διάχυση του φόβου, την πειθάρχηση και τη στοίχιση πίσω από τις κρατικές προσταγές. Η διαρκής επίκληση μιας «κατάστασης πολιορκίας» σε κάθε πιθανή εμφάνιση μιας απειλής/κρίσης, τροφοδοτεί διαρκώς μια αύξηση της ανάθεσης προς τα κρατικά διευθυντήρια και τους ειδικούς τους, μια εκθετική όξυνση της καταστολής και των αντι-εξεγερτικών πολιτικών που επιχειρεί να εξοβελίσει κάθε πιθανότητα έμπρακτης κριτικής προς το υπάρχον.

Όλοι/όλες (πρέπει να) μισούν την αστυνομία!

Μέσα σε αυτό το ρευστό διεθνές κρισιακό περιβάλλον, η αστυνομία δεν έχει απλά και μόνο τον παραδοσιακό της ρόλο -αυτόν του φρουρού της τάξης, διατηρώντας παράλληλα την εποπτική και ελεγκτική λειτουργία της μέσα στο κοινωνικό σώμα- αλλά καθίσταται σχεδόν καταστατικά διαχειριστής των κοινωνικών υποθέσεων παράλληλα με την εμφάνιση σε διάφορες περιπτώσεις και «έκτακτες συνθήκες» και του στρατού. Ας θυμηθούμε τις περιπτώσεις αντιμετώπισης φυσικών φαινομένων (με τις εκκενώσεις χωριών και περιοχών), την «αντιμετώπιση» καταστροφών, την «προστασία» των συνόρων. Τρανταχτό παράδειγμα, αποτελεί η παρουσία και η λειτουργία του αστυνομικού σώματος την περίοδο του «πολέμου απέναντι στον αόρατο εχθρό» της covid-19, όπου οι μπάτσοι «προάχθηκαν» σε επιτηρητές της «δημόσιας υγείας», ελεγκτές της υγειονομικής πιστοποίησης του καθένα και της καθεμίας μας και τιμωροί της κάθε πιθανής υγειονομικής απόκλισης.

Η αστυνομία, λοιπόν, αναβαθμίζεται ως ρόλος, εξοπλίζεται, επιβραβεύεται (βλ. το επίδομα των 600 ευρώ στα σκουπίδια των σωμάτων ασφαλείας) και λειτουργεί σε καθεστώς ασυλίας/ατιμωρισίας των μπάτσων ακόμα και σε περιπτώσεις εξόφθαλμων κρατικών δολοφονιών, σε περιπτώσεις βιασμών όπως στο ΑΤ Ομόνοιας, σε κυκλώματα μαστροπείας όπως οι περιπτώσεις της Ηλιούπολης και του Κολωνού, σε κυκλώματα «προστασίας», εκβιασμών και εκτελέσεων όπως η περιβόητη περίπτωση της Greek Mafia στην οποία εμπλέκονται υψηλόβαθμοι αξιωματικοί της ΕΛ.ΑΣ. Σε αυτό το πλαίσιο η αστυνομία λειτουργεί ως εγγυητής της ομαλότητας, προστάτης των κυρίαρχων προτύπων τύπου «πατρίς-θρησκεία-οικογένεια» και εκτελεστικό σώμα απέναντι σε όσους θεωρείται ότι επιβουλεύονται το πρότυπο του «υγειούς Έλληνα». Παράλληλα με την αυστηροποίηση του ποινικού κώδικα και τη θωράκιση του δικαστικού/σωφρονιστικού συμπλέγματος. Καθόλου τυχαία, ο φύλακας της κοινωνικής αδικίας ακούει στο όνομα «κράτος-δικαίου».

Από αυτήν ακριβώς τη λειτουργία προκύπτουν τα διαρκή και καθόλου «μεμονωμένα περιστατι-

κά» αστυνομικής βίας. Από την καταστολή διαδηλώσεων και κινητοποιήσεων με άφθονο ξύλο και ρίψη χημικών μέχρι την εκκένωση καταλήψεων. Από τη δημιουργία νέων αστυνομικών σωμάτων (βλ. Πανεπιστημιακή αστυνομία που σχεδιάστηκε για να εγγυηθεί την αναδιάρθρωση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και για να πειθαρχήσει/καταστείλει το φοιτητικό κίνημα) μέχρι τις περιπτώσεις άσκησης βίας απέναντι σε αγωνιζόμενους ανθρώπους ή αποκλίνοντες των κυρίαρχων εθνικών/ πατριαρχικών προτύπων. Οι δολοφονίες των τσιγγάνων Κώστα Φραγκούλη και Νίκου Σαμπάνη και η ασφυξία που προκάλεσαν οι μπάτσοι στον/στην Ζακ Κωστόπουλο/Zackie-oh (αφού είχε προηγηθεί το δολοφονικό λιντσάρισμα από τους νοικοκυραίους επιχειρηματίες Δημόπουλο και Χορταριά) επιβεβαιώνουν ακριβώς αυτή τη λειτουργία.

Η αστυνομία και οι μπάτσοι όμως δεν είναι άτρωτοι. Ειδικά όταν απονομιμοποιείται η παρουσία τους κοινωνικά. Γι' αυτό και δεν είναι λίγα τα γεγονότα της έκφρασης της κοινωνικής αντιβίας και των εξεγερτικών ξεσπασμάτων, όπως αυτά της διαδήλωσης οργής στη Ν. Σμύρνη, τις συγκρούσεις στα πανεπιστήμια στη Θεσσαλονίκη και των ταραχών γύρω από τσιγγάνικους καταυλισμούς μετά τη δολοφονία Φραγκούλη. Είναι βασικό να θυμόμαστε ότι σε συνθήκες ακραίας φτωχοποίησης και υποτίμησης των ζωών μας, οι μπάτσοι έχουν αναβαθμισμένο ρόλο ως εγγυητές της διαιώνισης των κοινωνικών ανισοτήτων. Σε κάθε περίπτωση είναι εμπόδιο.

Τον πόλεμο τον ζούμε κάθε μέρα (και) εδώ

Τα κρατικά επιτελεία έχουν επιχειρήσει να παρουσιάσουν τις διαρκείς αυξήσεις στα είδη διαβίωσης και στην ενέργεια ως αποτέλεσμα του εν εξελίξει πολέμου στην Ουκρανία και της προσπάθειας οικονομικής και ενεργειακής αποσύνδεσης των χωρών της ΕΕ από τη Ρωσία. Όμως η τρέχουσα φάση ανατιμήσεων, όπως όλοι και όλες γνωρίζουμε, ξεκίνησε το καλοκαίρι του 2021. Και δεν είναι αποτέλεσμα μόνο της αύξησης στις τιμές ενέργειας αλλά εξίσου του πληθωρισμού που είχαν προβλέψει τα ίδια τα δυτικά κράτη όταν έκοβαν χρήμα και έφτιαχναν φούσκες χρέους για την επιδότηση των επιχειρήσεων την τελευταία διετία των lockdown. Όπως και της αύξησης του κέρδους που επιδιώκουν όλες οι μερίδες του κεφαλαίου είτε είχαν απώλειες είτε υπερκέρδη μέσα στα lockdown (ενεργειακό, βιομηχανικό, εφοπλιστικό, εμπορικό, μεταφορές, εφοδιαστική αλυσίδα, logistics, υψηλές τεχνολογίες κ.α.). Ο πόλεμος στην Ουκρανία από τη μία εισάγει νέες παραμέτρους (όπως η «επισιτιστική κρίση», η οποία εκδηλώνεται ως ακρίβεια στις ανεπτυγμένες καπιταλιστικά χώρες και ως έλλειψη βασικών ειδών διατροφής στις λιγότερο ανεπτυγμένες καπιταλιστικά χώρες) και από την άλλη κλιμακώνει, προεκτείνει και επιταχύνει διαδικασίες που είχαν ξεκινήσει πριν τη ρωσική εισβολή.

Δεν πρέπει, επίσης, να μας διαφεύγει ο πακτωλός χρημάτων που εισρέει στα ίδια τα κρατικά ταμεία από την απογείωση των τιμών. Πέρα από τα υπερκέρδη των εταιρειών ενέργειας (τα οποία σχετίζονται άμεσα με τη λεγόμενη «απελευθέρωση» της αγοράς ενέργειας και τη λειτουργία του χρηματιστηρίου ενέργειας) και την αύξηση της κερδοφορίας πολλών επιχειρηματικών κλάδων (ανάμεσα τους και οι αλυσίδες σούπερ μάρκετ παρά τη μείωση της κατανάλωσης), έχουν αυξηθεί κατακόρυφα και τα κρατικά έσοδα από τα χαράτσια των λεγόμενων «έμμεσων φόρων» (κρατικά τέλη στα καύσιμα, ΦΠΑ στους λογαριασμούς ενέργειας και σε όλα τα προϊόντα). Ένα μικρό μέρος από τα τεράστια φορολογικά έσοδα επιστρέφονται κοινωνικά ως κρατικά παυσίπονα επιδομάτων

ελεημοσύνης, εξάρτησης και πειθάρχησης. Τα υπόλοιπα διοχετεύονται σε νέα εξοπλιστικά προγράμματα, περισσότερους μπάτσους και νέα αστυνομικά σώματα (όπως η πανεπιστημιακή αστυνομία), επεκτεινόμενες ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων και ψηφιακού μας ελέγχου. Για όλα αυτά υπάρχουν πολλά δις ευρώ και άπλετος «δημοσιονομικός χώρος».

Ακόμα παραπέρα, η λεγόμενη ενεργειακή κρίση δεν είναι παρά ένας σφοδρός ενεργειακός ανταγωνισμός και αναδιάρθρωση, που βασίζεται στην επίκληση της «ενεργειακής ανεπάρκειας» με την παράλληλη προσπάθεια εξαφάνισης των κοινωνικών αντιδράσεων και αντιστάσεων για τα βιομηχανικά αιολικά πάρκα, που καταστρέφουν βουνά, δάση και τοπικές κοινωνίες και παρουσίασής τους ως «οπισθοδρομικών» και αντίθετων με το «εθνικό συμφέρον». Σε αυτό το πλαίσιο αναπτύσσεται η ρητορική περί μετάβασης στην «πράσινη ανάπτυξη», όπου η γη, οι φυσικοί πόροι και το περιβάλλον θα συνεχίζουν να λεηλατούνται, με διαφορετικές «οικολογικές» υποτίθεται αρχές και ύφος. Ταυτόχρονα επανέρχεται το εφιαλτικό και ανατριχιαστικό σενάριο της αύξησης της χρήσης και παραγωγής της πυρηνικής ενέργειας ως αντιστάθμισμα απέναντι στα προβλήματα των διαρκώς αυξανόμενων ενεργειακών αναγκών και των παράλληλων ελλείψεων. Η επαναφορά της πυρηνικής ενέργειας (αλλά και του λιγνίτη, η χρήση του οποίου περιοριζόταν τα τελευταία χρόνια για περιβαλλοντολογικούς λόγους) για την παραγωγή ρεύματος δεν αποδεικνύει τίποτα καινούργιο, πέρα από το γεγονός ότι η κυριαρχία δεν διστάζει να χρησιμοποιήσει ακόμα και απολύτως επικίνδυνα μέσα για να εξασφαλίσει τη λειτουργία της καπιταλιστικής μηχανής και της κερδοφορίας της.

Από την άλλη, η όξυνση των ανταγωνισμών δεν περιορίζεται στην ευρωπαϊκή προσπάθεια ενεργειακής αποσύνδεσης από τη Ρωσία αλλά έχει διάφορες παραμέτρους, που αφορούν στην εκμετάλλευση νέων κοιτασμάτων, στην κατασκευή νέων αγωγών, στην αύξηση των μεριδίων κερδοφορίας που διεκδικούν κράτη, εταιρείες εξόρυξης πετρελαίου και LNG, όμιλοι διύλισης και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας. Χαρακτηριστική περίπτωση είναι η εκτόξευση της κερδοφορίας του εφοπλιστικού κεφαλαίου από τις μεταφορές πετρελαίου και LNG μετά την εισβολή του ρωσικού κράτους στην Ουκρανία. Με πρώτους στην παγκόσμια κατάταξη τους έλληνες εφοπλιστές (σε επίπεδο στόλου/χωρητικότητας και κερδοφορίας), οι οποίοι διακινούν παγκοσμίως μετά την έναρξη του πολέμου πάνω από το 50% του εξαγόμενου ρωσικού πετρελαίου, παρά το εμπάργκο που έχουν κηρύξει τα συμμαχικά/δυτικά κράτη (τα ελληνόκτητα δεξαμενόπλοια αργού πετρελαίου αντιπροσωπεύουν το 32% της παγκόσμιας χωρητικότητας ενώ τα πλοία μεταφοράς υγροποιημένου αερίου το 22% της παγκόσμιας χωρητικότητας).

Σχετικά με τη δική μας πλευρά, πρέπει να είναι σαφές ότι ως αναρχικοί/ες δεν πολεμάμε για κανένα κράτος-πατρίδα-θεό-αφέντη, δεν μπαίνουμε κάτω από καμία εθνική σημαία, δεν υπηρετούμε κανένα εθνικό στρατό, ιδέα και αφήγημα, στεκόμαστε αλληλέγγυοι/ες στις ατομικές και συλλογικές στάσεις απειθαρχίας και ανυποταξίας, αγωνιζόμαστε ενάντια στον εθνικισμό/πατριωτισμό, τον μιλιταρισμό, τον πόλεμο και την «ειρήνη» τους. Όσο υπάρχει κράτος και κεφάλαιο θα υπάρχει πόλεμος, καταπίεση και εκμετάλλευση. Γι' αυτό και ο αδιαπραγμάτευτος αγώνας για την καταστροφή τους είναι ο μόνος πόλεμος στον οποίο συμμετέχουμε.

***

*

**να γίνουμε ο «εσωτερικός εχθρός» για το ελληνικό κράτος
και τις πολεμικές του προετοιμασίες**

να υπονομεύσουμε την κατάσταση έκτακτης ανάγκης

**δεν είμαστε κρέας για κανόνια,
πιόνια στις διαταγές των κρατών,
αναλώσιμες/οι των αφεντικών,
στατιστικά μεγέθη στη λογιστική των εξουσιών**

**αλληλεγγύη στους όπου γης
ανυπότακτους, λιποτάκτες και
ολικούς αρνητές στράτευσης**

στα **σφαγεία** των **πολέμων**

δεν διαλέγουμε πλευρά

αθήνα,
φεβρουάριος 2023